

Тизеш П., магістр кафедри економіки і підприємництва, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Мороз В., аспірант кафедри економіки і підприємництва, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Науковий керівник: Кубіній Н.Ю., к.е.н., проф ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна.

ДЕТЕРМІНАНТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ СИСТЕМОЮ

Стратегічне управління представляє собою спосіб впливу на економічну систему з метою формування її довгострокових конкурентних переваг. Стратегічне управління базується на детермінантах, до яких віднесено наступні:

А. Стратегія.

Б. Інноваційна спрямованість економічної системи.

В. Людський потенціал.

Г. Культура довіри, взаємодії та розвитку.

Стратегія являє собою ядро стратегічного управління економічною системою може бути виражена у вигляді філософських обґрунтувань, загального бачення майбутнього позиціонування економічного суб'єкта в оточуючому світі, представлена як план майбутніх акцій, що спрямований на досягнення певних цілей, аб як основні принципи функціонування економічного гравця. У будь якому вигляді стратегія як детермінанта стратегічного управління виконує наступні функції:

1. Орієнтовна. Стратегія визначає вектори розвитку економічної системи, визначає ділову направленість, вид або види діяльності, в межах яких заплановано формування конкурентних переваг.

2. Оціночна функція полягає в тому, що стратегія як план майбутнього дозволяє зробити порівняння в майбутньому реального стану з прогнозними показниками. Оціночна функція стратегії дозволяє стратегічному управлінню виконувати дії з координації позиціонування економічної системи на полі відносно інших гравців. Крім цього, оціночна функція стратегії запускає в дію контролінг як спосіб поєднання аналітичних даних з плануванням майбутніх дій системи.

Інноваційна спрямованість економічної системи виступає в сучасних умовах визначальним фактором її лідерства в конкурентному середовищі. Інновації та їх своєчасне впровадження дозволяють системі отримати додаткові бонуси від своєї першості в конкурентній боротьбі за лідерство. Як доведено дослідженнями, «основою успішних стратегій є їх інноваційна спрямованість» [1]. Інновації стимулюють постійний процес вдосконалення самої системи, модернізації елементів, обумовлюють формування нових продуктів (матеріалів або готових товарів) тим самим створюючи та розвиваючи нові ринки.

Як детермінанта стратегічного управління інноваційна спрямованість відповідає за наступні напрямки діяльності системи, виконуючи функції, що відповідають за її перманентне оновлення:

1. Дослідження тенденцій науки, техніки, технології, що в майбутньому забезпечать проривні інновації в суспільстві. Відстеження сучасної ситуації у сфері новачків та екстраполяції склавшись трендів є умовою довготривалої життєздатності економічного актору.

2. Преактивна інвестиційна політика, що орієнтована не лише на підтримку інновацій, але й на формування середовища, в якому новачки виникають та перетворюються на інновації.

Детермінанта людського потенціалу визначає кадрову політику економічної системи. Реалізація стратегічних рішень, їх ефективність та результативність залежить від людського фактору, його потенціалу у професійно-кваліфікаційному ракурсі, інтелектуальному контексті, креативних здібностях, можливостях орієнтуватися в турбулентних умовах. Людський потенціал лежить в основі ефективної реалізації стратегії та проведення інноваційно-інвестиційної політики.

Детермінанта людського потенціалу відповідає за:

1. Забезпечення економічної системи кадрами, що відповідають стратегічній спрямованості функціонування та розвитку. Саме люди планують розвиток та сприяють його здійсненню, тому кожному рівню стратегічного управління відповідає певний рівень його кадрового супроводу.

2. Саме людський елемент економічної системи та її стратегічного управління визначає якість останнього, тобто можливості та здатності досягнення покладених цілей.

Детермінанта культури, довіри, взаємодії та розвитку представлена є синтезом детермінант стратегії, інноваційного розвитку та людського потенціалу. Культура є тим фактором, який об'єднує всіх учасників економічних дій в межах системи і спрямовує на досягнення покладеної мети. Довіра, за визначенням Алтман Й., «являється не тільки фактором економічного росту, но и индикатором степени трансформации теплого социального потенциала в холодный» [2], що є ознакою інституційної зрілості соціуму або команди на рівні підприємства. Довіра та культура в свою чергу

виступають основою співпраці та розвитку економічної системи, а всі в комплексі виконують наступні функції:

1. Формування інституційних норм економічної системи, які спрямовані на ефективність, якість та результативність. Інституційна складова визначає встановлений порядок, що в умовах невизначеності обумовлює стійкість системи.

3. Знижує ризики стратегічного управління за рахунок зведення до необхідного мінімуму трансакційних витрат, скорочення потреби у контрольних діях, сприяння побудови духу команди і філософії розвитку.

Список використаних джерел

1. Кубиній Н.Ю. Витоки стратегічного управління: історичний ракурс інноваційного контенту стратегії Олександра Македонського / Н.Ю. Кубиній // Науковий вісник ПУЕТ. – 2015 – №1(56). – с.351-355.

2. Алтман Й. Види доверия и их оценка [Текст] / Й. Алтман, Н. Ю. Кубиній // Науковий вісник Ужгородського університету : серія: Економіка; збірник наукових праць / редкол.: В.П. Мікловда, В.І. Ярема та ін. – Ужгород : Вид-во УжНУ "Говерла" – 2016. – Вип. 2 (48). – С. 148–152.